

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Кузьменко Л.В., Шапран О.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Питаннями розвитку вітчизняної економіки, її конкурентоспроможності займалися відомі вчені-економісти, в тому числі В.М. Геєць, Б.В. Губський, Б.М. Данилишин, Я.М. Жаліло, І. В. Крючкова, П.Г. Перерва, Ю.В. Полунєєв, В.В. Стадник, Л.І. Федулова, О.О. Шапуров та ін.

Видний вчений М. Портер наголошував, що саме конкурентоспроможність економіки (КСЕ) дозволяє державі досягнути головної мети – забезпечити власним громадянам достатньо високий та зростаючий рівень життя.

Як відмічено в роботах ряду авторів, КСЕ залежить від впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. До зовнішніх будемо відносити: загострення конкурентної боротьби на ринку міжнародного розподілу праці; зростання впливу розвинутих країн та транснаціональних корпорацій (ТНК); зміна технологічних укладів завдяки втіленню інновацій в організаційні та технологічні процеси в різних сферах людської діяльності; ефективність використання людського капіталу. До внутрішніх факторів, в першу чергу, віднесемо такі: економічний, соціальний та політичний стан в країні; наявність ресурсів (людських, природних, технічних, фінансових); наявність стратегії розвитку економіки та суспільства; державна політика в області економіки та відтворення людських ресурсів як основного капіталу держави.

Відмітимо особливі умови впливу вказаних факторів на КСЕ України, які, на нашу думку, недостатньо враховувалися та привели до кризових явищ:

- а) тісний взаємозв'язок зовнішніх та внутрішніх факторів;
- б) економіка України, як складова економіки СРСР, не була конкурентоспроможною, не могла швидко інтегруватися до світової економіки;
- в) час вимагав від держави чітких дій по забезпеченню умов для проведення реформ і консолідації зусиль суспільства.

Замість цього – недостатньо ефективна політика держави, що обмежувалася, в основному, нераціональним використанням монетарної та фіскальної політики, відсутність чіткої стратегії перебудови економіки та непрозора приватизація державної власності, патерналізм суспільства та відсутність історичного досвіду в питанні перебудови. Вказані моменти породили стихійність ринкових перетворень в економіці України.

Саме, стихійність, недостатня контрольованість трансформаційних змін з боку держави та суспільства призвели до процесу деіндустріалізації економіки, поглиблення кризових явищ у всіх сферах життя країни: економічній, соціальній, політичній. Питання досягнення КСЕ на сьогодні залишається першочерговим у справі забезпечення успішного існування України.